ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА НАБЛЮДЕНИЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПЛАНА ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЕЛИЦА 2021 – 2027 ПРЕЗ 2023

https://obshtinabelitsa.com/

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ОБЩИ УСЛОВИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПЛАНА ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ В СОЦИАЛНО ИКОНОМИЧЕСКИТЕ УСЛОВИЯ В ОБЩИНА БЕЛИЦА
1. Демографска характеристика на населението
2. Пазар на труда
3. Образование
4. Здравеопазване
5. Социални услуги
6. Култура и културно-историческото наследство
II. ПОСТИГНАТ НАПРЕДЪК ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЕЛИЦА ЗА ПЕРИОДА 2021-2027 Г.
1. СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1: Модернизиране на местната икономика чрез ефективното оползотворяване на местния потенциал
1.1. Приоритет 1: Модернизиране на местната икономика, привличане на инвестиции и насърчаване на предприемачеството
1.2. Приоритет 2: Развитие на туризма и съхраняване на културно-историческото наследство
2. СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2: ЗАПАЗВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИЯ КАПИТАЛ
2.1. Приоритет 3: Развитие на социалната среда. Осигуряване на заетост.
3. СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3: Подобряване качеството на живот чрез модерна инфраструктура, свързаност и екологосъобразно развитие
3.1. Приоритет 4: Съхраняване на природата и опазване на околната среда
3.2. Приорите 5. Подобряване на транспортната свързаност и благоустрояване на населените места

III. ДЕЙСТВИЯ, ПРЕДПРИЕТИ С ЦЕЛ ОСИГУРЯВАНЕ НА ЕФЕКТИВНОСТ И ЕФИКАСНОСТ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПЛАНЪТ ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ.
IV. ЗАКЛЮЧЕНИЯ И ПРЕПОРЪКИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПИРО

ВЪВЕДЕНИЕ

Планът за интегрирано развитие на община Белица 2021-2027 г. определя средносрочните цели и приоритети за устойчиво развитие на общината и връзките ѝ с други общини в съответствие с Интегрираната териториална стратегия за развитие на Югозападен регион и общия устройствен план (ОУП) на общината. Той е основополагащ стратегически документ и важен инструмент за управлението на община Белица през следващите седем години – периода 2021 – 2027 г. като времето за неговото изпълнение съвпада със следващия програмен период на Европейския съюз (ЕС) до края на 2027 година.

Фокусът на изпълнението на програмите с европейско финансиране за новия програмен период е именно подобряване на икономическата среда и икономическия потенциал на страната. Пространственият обхват на плана за интегрирано развитие (ПИРО) обхваща територията на община Белица. ПИРО обвързва сравнителните предимства и потенциал за развитие на местно ниво с ясно дефинирана визия, цели и приоритети за развитие, свързани общо от стремежа към по-висок жизнен стандарт на хората в общината и нуждите и потенциалите за развитие на общината, които се отчитат при разработването на инвестиционни програми и финансови инструменти, включително и съфинансирани от фондовете на ЕС. Съгласно изискванията на Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие (ППЗРР), кметът на общината организира наблюдението на изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината, като за резултатите от наблюдението на изпълнението се разработва годишен доклад. Целта на годишния доклад е да обобщи постигнатото през годината изпълнение на заложените в плана мерки, реализирани проекти, постигнатия напредък по изпълнението на целите и приоритетите на ПИРО въз основа на индикаторите за наблюдение.

I. ОБЩИ УСЛОВИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПЛАНА ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ В СОЦИАЛНО ИКОНОМИЧЕСКИТЕ УСЛОВИЯ В ОБЩИНА БЕЛИЦА.

1. Демографска характеристика на населението

Населението на община Белица към 31.12.2023 г. по данни на НСИ наброява 9 853 души – 3% от общото население на област Благоевград. Общината включва 12 населени места – град Белица и 11 села. В центъра на общината - град Белица е съсредоточено 32.9% (3250души) от общото население. Към големите села с население от 2 000 до 5 000 жители се отнася с. Краище (2 646 ж., по данни на ГРАО, 2023 г.). Към средните села с население от 1 000 до 2 000 жители е с. Горно Краище (1239 ж.). Към селата с население от 500 до 1 000 ж. се включват селата Бабяк (730 ж.) и Дагоново (789 ж.). С население от 100 до 250 ж. са селата Черешово (250 ж.), Кузьово (254 ж.), Палатик (214ж.), Лютово (214 ж.), Орцево (148 ж.). Населението на останалите 2 села – Златарица (86 ж.) и Гълъбово 33 ж.) е под 100 жители. Степента на урбанизация е: 33% градско, спрямо 67% селско население.

Таблица 1. Населението в община Белица за 2021 ,2022 и 2023 г.

	2021г.	**2022 г.**	**2023 г.**
Община Белица	9941	9879	9853
гр. Белица	3297	3262	3250
с.Бабяк	745	741	730
с. Горно Краище	1249	1240	1239
с. Гълъбово	33	33	33
с. Дагоново	790	790	789
с. Златарица	81	83	86
с.Краище	2643	2637	2646
с. Кузьово	258	257	254
с. Лютово	214	214	214
с. Орцево	155	152	148
с. Палатик	213	216	214
с.Черешово	263	254	250

Източник: ГРАО Белица

Данните на национално, областно и общинско ниво за основните демографски показатели - раждаемост, смъртност и естествен прираст, показват неблагоприятни тенденции за естествено възпроизводство на населението през анализирания три годишен период. Естественият прираст на населението е отрицателна величина в резултат на намаляване броя на живородените и

увеличаване броя на умрелите. По данни на НСИ естественият прираст на община Белица продължава да е отрицателен и през 2023 год.

2. Пазар на труда

Отрицателният естествен прираст, ниското ниво на раждаемостта и миграцията на предимно млади хора са фактори, които водят до влошаване на възрастовия състав на населението, което се отразява директно и върху работната сила - намаляват хората на трудоспособна възраст, които могат да се включат на трудовия пазар, а това дава негативно отражение върху пазара на труда.

В община Белица, се наблюдава дисбаланс на пазара на труда, което се дължи на наследената структура на икономиката по места, засегната негативно от процесите на преструктуриране, различните възможности за развитие на малки и средни предприятия.

Броят на регистрираните в бюрото по труда безработни лица в общината през 2021 г. е 1481 (41%) , за 2022 г. е 1243 (35%) и 1310 (37%) за 2023 г. **Равнището на безработица в община Белица е сред най-високите в страната.** По високо равнище на безработица общината се нарежда на 7-мо място сред 265 общини в страната. Има много големи диспропорции между общините в област Благоевград.

Източник: Агенция по заетост

Важен фактор за групата на безработните е тяхната образователна степен. По данни на Община Белица, най-голям е делът на безработните лица със основно и средно образование. Предвид факта, че високо образованото население (с образование над средното) е изключително малко броят на безработни лица е висок. Недостатъчният образователен ценз затруднява реализацията им на пазара на труда и е причина за образуването на т. нар. "застой на безработица". При невъзможност за устройване на работа, поддържането на регистрацията им в бюрото по труда за повечето от тях е обусловено от включване в програми за заетост и право на получаване на социална помощ.

Рисковите групи безработни на пазара на труда са лица с намалена работоспособност, лица от ромски произход, самотни родители, майки с деца до 3 год., освободени от МЛС, от социални заведения и др.

Средната годишна работна заплата на наетите лица по трудово и служебно правоотношение по данни на НСИ в общината нараства за периода 2023 г. За анализирания период средната годишна работна заплата на наетите лица по трудово и служебно правоотношение в община Белица продължава да е по-ниска от средната за област Благоевград и тази за страната.

Тъй като делът на работната заплата е най-голям в общия паричен доход на населението, то ниската работна заплата дава негативно отражение на жизнения стандарт на жителите на общината.

За 2023 г. на територията на община Белица действат следните програми: Национална програма "Заетост и обучение на хора с трайни увреждания", Програмата за обучение и заетост на продължително безработни лица, Програми за заетост и обучение, НП"Старт на кариерата" и ОП"РЧР".

По Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2014 - 2020 г. през периода януари - декември 2023 г. ДБТ Разлог реализира следните активни схеми: „Младежка заетост” и „Обучения и заетост на продължително безработни лица”.

3. Образование

Институциите в системата на предучилищното и училищното образование, съгласно Закона за предучилищното и училищното образование, са детските градини, училищата, центровете за подкрепа за личностно развитие и специализираните обслужващи звена. Законодателството предвижда задължително образование, съответно:

- Предучилищното образование - от учебната година, която е с начало в годината на навършване на 4-годишна възраст на детето, като държавата и общините са задължени да осигурят условия за обхват на децата в детските градини и групите за предучилищно образование;

- Училищното образование - от учебната година, която е с начало в годината на навършване на 7-годишна възраст на детето до навършване на 16-годишна възраст.

Образованието на подрастващите е един от основните приоритети и на Община Белица. Местната власт реализира държавната образователна политика, като дейностите са насочени към усъвършенстване на условията за равен достъп до образование, подобряване качеството на обучение и възпитание на децата и учениците, по-пълен обхват на подлежащите на задължително образование, повишаване нивото на ефективност и взаимодействие с институциите, ангажирани с грижата за децата, подобряване на информационното осигуряване и квалификация на работещите в системата на образованието.

Образователните обекти на територията на община Белица са представени от обекти на предучилищното обучение и на общото (в т.ч. и средно) образование. Към момента няма учебни заведения, които се финансират от частния сектор**.**

Образователната мрежа в община Белица обхваща шест училища - от които едно СУ, едно професионално, три основни в селата Краище, Горно Краище и Бабяк, едно начално в с. Дагоново и една детска градина с четири филиала, намиращи се в с. Краище, с. Горно Краище, с. Бабяк и с. Дагоново .

Таблица 2. Разпределение на образователните институции на територията на община Белица

Образователна институция	Населено място	Статут
СУ „Св.Св. Кирил и Методий“	Гр. Белица	Средищно училище
ПГ"Никола Вапцаров"	Гр. Белица	Професионално училище
ОУ "Св.П.Хилендарски"	С. Краище	-
ОУ "П.К.Яворов"	С. Горно Краище	-
ОУ "Св.св.Кирил и Методий"	С. Бабяк	Средищно училище/ Защитено училище
НУ "П.Славейков"	С. Дагоново	-

Детска градина „Надежда“ Белица	Гр. Белица, с четири филиала, намиращи се в с. Краище, с. Горно Краище, с. Бабяк и с. Дагоново	-

Източник: МОН

През учебната 2023/2024 г. според Националната електронна информационна система за предучилищното и училищно образование (НЕИСПУО) броят на учащите в общообразователните училища професионалните училища (I – XII клас) на територията на общината е 773. Броят на децата, посещаващи детски градини е 294(виж. таблица по долу) .

Таблица 3. Брой ученици за учебната 2023/2024 г. в община Белица

Детска градина, училище	Населено място	Брой деца в детската градина	Брой ученици в училище
СУ „Св.Св. Кирил и Методий“	гр. Белица		467
ПГ"Никола Вапцаров"	гр. Белица		199
ОУ "Св.П.Хилендарски"	с. Краище		188
ОУ "П.К.Яворов"	с.Бабяк		81
ОУ "Св.св.Кирил и Методий"	с.Горно Краище		104
НУ "П.Славейков"	с. Дагоново	12	28
Детска градина „Надежда“ Белица	гр. Белица	282	
ОБЩО		294	1067

Източник: НЕИСПУО

СУ „Св. Св. Кирил и Методий” - гр. Белица се развива като училище в два етапа на образование - основно I-VII клас и средно VIII-XII клас.

СУ се възприема като образователна институция и като средище на духовност, към която местната общественост изпитва доверие за осигуряване на партньори при създаването на оптимални условия за изграждане, развитие и реализация на децата и младите хора в община Белица. След VII клас е застъпено профилирано обучение:

- **профил *Икономическо развитие* с интензивно изучаване на английски език и профилиращи предмети: I -География и икономика;**
  II -Английски език.

– **профил *Природни науки* с разширено изучаване на английски език и профилиращи предмети: I- Биология и здравно образование; II - Химия и опазване на околната среда.**

ПГ „Никола Вапцаров“ осъществява професионалното образование на територията на община Белица. Училището провежда успешна политика по отношение подготовката на учениците по професии и специалности, търсени на пазара на труда, предполагащи успешна реализация. В професионалната гимназия се обучават ученици след завършено основно образование -VII клас по следните специалности:

1. **Направление: 345 „Администрация и управление“**
   Професия: 345120 „Икономист“
   Специалност: 3451204 „Икономика и мениджмънт“
2. **Направление: 482 „Приложна информатика“**
   Професия: 482010 „Икономист-информатик“
   Специалност: 4820101 „Икономическа информатика“
3. **Направление: 812 „Пътувания, туризъм и агентска дейност“**
   Професия: 812010 „Организатор на туристическа агентска дейност“
   Специалност: 8120101 „Организация на туризма и свободното време“,

трета степен на професионална квалификация - *РАМКОВА ПРОГРАМА В* - ***ВАРИАНТ В4, с разширено изучаване на чужд език-английски.***

4. **Направление: 481 „Компютърни науки“**
   Професия“ код 481010 „Програмист“
   Специалност: код 481001 „Програмно осигуряване“ –

РАМКОВА ПРОГРАМА В – ***ВАРИАНТ В3, с разширено изучаване на чужд език-английски.***

За учебната 2023/2024 година ПГ „Никола Вапцаров“ осъществи прием по следните професии и специалности след завършено основно образование - VII клас:

1. **Нова професия/специалност за училището**

Направление: код 812 „Пътувания, туризъм и агентска дейност”
Професия: код 812010 „Организатор на туристическа агентска дейност”
Специалност: код 812010 „Организация на туризма и свободното време”,

трета степен на професионална квалификация - *РАМКОВА ПРОГРАМА В* - ***ВАРИАНТ В4, с разширено изучаване на чужд език-английски. Специалността е утвърдена през 2017/2018 г. и се предлага за трети път.***

2. **Направление: 482 „Приложна информатика“**
   Професия: 482010 „Икономист-информатик“

Специалност: 4820101 „Икономическа информатика“, трета степен на професионална квалификация - *РАМКОВА ПРОГРАМА В* - ***ВАРИАНТ В4***, ***с разширено изучаване на чужд език – английски. Специалността е утвърдена през 2019/2020 г. и се предлага за четвърта поредна година.***

Община Белица реализира различни проекти за подобряване на условията и обновяване на материално-техническата база в сферата на образованието.
Чрез финансиране с европейски средства на територията на общината се изгражда и обновява образователната инфраструктура. През 2023 г. бяха одобрени няколко проекта в тази насока:
-Проект „Реконструкция, рехабилитация и внедряване на мерки за енергийна ефективност в ОУ „Пейо Кр. Яворов“ -с. Горно Краище, община Белица“ по Програма за развитие на селските райони, BG06RDNP001-7.020 - Енергийна ефективност „Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общински сгради, в които се предоставят обществени услуги, с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност“ по подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. Сключен е договор BG06RDNP001-7.020-0117-C02/19.12.2023 г. Безвъзмездната финансова помощ е в максимален на 938 923,24 лева (деветстотин тридесет и осем хиляди деветстотин двадесет и три лева и двадесет и четири стотинки) и представлява 100 % от стойността на одобрените и извършени от БЕНЕФИЦИЕНТА разходи.

-Проект „Основен ремонт, реконструкция и основно обновяване на общежитието с идентификатор 03504.403.942.2 към Професионална гимназия "Никола Йонков Вапцаров"- град Белица“, Национален план за възстановяване и устойчивост, BG-RRP-1.011 - „Ремонт и рехабилитация на общежития в системата на училищното образование“.
Общата цел на настоящото проектно предложение е подобряване на качеството на живот в община Белица и постигане на социално-икономическо развитие. Обща стойност на проекта: 5 355 000,82 лв., от които:
-сума в размер на 4 462 500,68 лева без ДДС), представляваща безвъзмездна финансова подкрепа по Механизма за възстановяване и устойчивост (МВУ);
-сума в размер на 892 500,14 лева, представляваща невъзстановим данък добавена стойност, която е за сметка на бюджета на Република България;

Ежегодно с Решение на Общински съвет – Белица се одобряват и дофинансират маломерни паралелки в някои от училищата. За учебната 2023/2024 г. се дофинансират 21 маломерни паралелки и 2 слети паралелки.

В училищата на територията на община Белица са създадени подходящи условия за провеждане на учебен процес. С цел намаляване на броя на

отпадащите от училище деца и повишаване качеството на обучение са осигурени целодневни занимания за учениците. Изпълнени са изискванията за въвеждане на целодневен режим на обучение и подготовка на учениците в средищните училища, която включва провеждането на задължителните учебни часове по училищния учебен план и дейности по самоподготовка, занимания по интереси и организиран отдих и спорт. Организирани са полуинтернатни групи за учениците от I до VII клас.

През учебната 2022 – 2023 година броят на децата и учениците със специални образователни потребности в община Белица е 9, на които се оказва допълнителна подкрепа от ресурсни учители към училищата и детските градини.

През учебната 2024 – 2024 година броят на децата и учениците със специални образователни потребности в община Белица е 9, на които се оказва допълнителна подкрепа от ресурсни учители към училищата и детските градини.

4. Здравеопазване

Инфраструктурата на здравеопазването и показателите за състоянието на здравеопазването в община Белица остава без съществени промени от доста дълъг период.

Общинският център гр. Белица няма болнични здравни заведения. Болничната и спешната медицинска помощ се осъществява в МБАЛ в град Разлог. Здравната инфраструктура в общината е представена от първичната извънболнична медицинска помощ и стоматологична помощ. Разпределението на обектите на здравеопазването е неравномерно. От дванадесет населени места, само пет имат налични лечебни заведения за извънболнична помощ. Обслужване с първична медицинска помощ има в гр. Белица, с. Горно Крайще, с. Бабяк, с. Дагоново и с. Краище. Амбулатории за дентална помощ има в с. Краище, с. Бабяк,с.Горно Краище и гр. Белица. Част от селищата се обслужват с приходящи отвън лекари, които не са постоянно в населените места. В селата с малък брой население и пръсната структура няма разкрити практики за извънболнична помощ (Гълъбово, Златарица, Кузьово, Лютово, Черешово, Палатик, Орцево), достъпността до тях е затруднена през зимния сезон. Проблем са и хората, които не са здравноосигурени в резултат на продължителна безработица и липса на работещи членове в семействата, които да осигуряват неработещите.

Проблем на община Белица е спешната помощ. По отношение осигуряването на Спешна помощ (Транспортна достъпност до болнични заведения) община Белица се обслужва от Филиал за спешна медицинска помощ гр.Разлог и гр.Якоруда. Те невинаги осигуряват бърза реакция в рамките на обслужваната територия, имайки предвид разпокъсаността и отдалечеността на населените места в общината.

Справка, направена към 31.12.2023 г. от официалната интернет страница на Националната здравно осигурителна каса (НЗОК) за общопрактикуващите

лекари, сключили договор с НЗОК[1], показва обслужване на населените места от община Белица от следните лекари**:**

1. **Амбулатории за първична медицинска помощ:**

- ЕТ "Д-Р АННА ФИЛИПОВА - АПИМП - ИППМП", с. Горно Краище и гр. Белица;
- ЕТ „Д-Р АСАН ДУНЧЕВ - АПИМП - ИП " - гр. Белица;
- ЕТ „Д-Р ЯННА МАВРОДИЕВА – АПИМП-ИП“ – с. Дагоново, с. Бабяк и гр. Белица;
- ЕТ „Д-Р САБИТ ЧИТАКОВ " – с. Краище и с. Бабяк;
- ЕТ „Д-Р НЕФИЗЕ ФУРГЪОВА - ИППМП " – с. Краище и с. Бабяк.
- АИППИМП Д-р Мехмед Газинов ЕООД- с. Краище, ул. "Единадесета" № 6;
- Д-Р АСЯ КАРАДЖОВА-ИППИМП ЕООД- гр. Белица адрес: ул. Христо Ботев №5, КАБ.102,103,104 И 1гр.;
- ЕТ Д-Р Р. ПОПОВА АПИМП ИППИМП-с. Елешница и с. Палатик.

2. **Амбулатории за групова първична медицинска помощ:**

- ФАМИЛИЯ МЕДИК-А-АГППИМП“ООД – гр .Белица.

3. **Амбулатории за първична дентална помощ:**

- ЕТ „Д-Р МАРИАНА ТРИЧКОВА – ДЕНТАЛЕН ЛЕКАР – ИППДП“, гр. Белица;
- ЕТ „Д-Р МАРИЯ МАВРОДИЕВА –АПДП-ИП“, гр. Белица;
- ЕТ „Д-Р ИВАН ПАНАЙОТОВ –ИППДП“, гр. Белица;
- ЕТ „Д-Р ЛИЛЯНА САМАРДЖИЕВА –ИППИМП“, гр. Белица;
- ЕТ „Д-Р АСЕН ОРЦЕВ –ИППДП“, с. Краище и с. Бабяк;
- ЕТ „Д-Р ИННА ЧИТАКОВА – АПДП-ИП“, с. Бабяк;
- „АИПИПДП – Д-Р ФАТИМЕ МИЗУРСКА“ЕООД, с. Краище;
- ЕТ“Д-Р МЕХМЕД КЬОСОВ – АПИППМП ПО ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА“, с. Краище;
- ЕТ „ДОКТОР ЮЛИАН ДУНЧЕВ – АМБУЛАТОРИЯ ЗА ПЪРВИЧНА ДЕНТАЛНА ПОМОЩ – ИНДИВИДУАЛНА ПРАКТИКА“, с. Горно Краище.
- Д-р Емине Фургьова ИППДП ЕООД-с. КРАИЩЕ, **адрес:** УЛ. "ДЕВЕТА" № 1;
- ЕТ АИПИПДП Д-Р Д. Вакльова-с. Бабяк, общ. Белица ;
- ЕТ Д-р Ислям Ибрахим ИППДП- С.КРАИЩЕ, Адрес: УЛ. ДВАДЕСЕТ И ВТОРА № 1;
- КЬОСОВ ДЕНТ – АИПИПДП ЕООД- С.КРАИЩЕ, **Адрес:** УЛ. ПЪРВА № 1А, ЕТ.2.

4. **Амбулатории за специализирана медицинска помощ**:

- ЕТ „Д-Р ТОДОРКА ДЖУНДЖУРОВА – АПСИМП-ДЕТСКИ БОЛЕСТИ“, гр. Белица.

5. **Лекари специалисти:**

- ДОКТОР ЖАНЕТА КУНЬОВА-педиатрия – ИПСМП ПО ДБ ЕООД-ГР.БЕЛИЦА-Адрес: МЕСТНОСТ ГАРАТА, ИМОТ № 03504.23.8;
- Д-р Али Рункьов – АИПСМПГ ЕООД-Гастроентерология-с.Краище, с **адрес:** УЛ. ЕДИНАДЕСЕТА № 13

6. **Медико-техническа лаборатория**:

- „МЕДИКО-ТЕХНИЧЕСКА ЛАБОРАТОРИЯ ДЕНТАЛ-ПРЕСТИЖ“ЕООД, гр. Белица.

7. **Аптеки в община Белица:**

- АПТЕКА ТРИЧКОВ- Населено място: ГР.БЕЛИЦА, адрес: УЛ. ГЕОРГИ АНДРЕЙЧИН № 22, управител: КОСТАДИН АСЕНОВ ТРИЧКОВ
- ВИТАЛИС-Р, област: Благоевград, община: БЕЛИЦА, населено място: с. Краище, Адрес: с. Краище, управител: ФАТИМЕ МУСТАФА РУНКЬОВА.

Източник на информация:
https://services.nhif.bg/references/lists/opl.xhtml;jsessionid=09mwfnrOtTmHJpXEqF95Tx6LCDOMfY-86umyXKbNWR0902NrgydX!1015432034

5. Социални услуги

Към 31.12.2023 г. на територията на Община Белица функционират четири социални услуги, държавно делегирани дейности, както следва:

✓ Социалната услуга „Асистенстка подкреоа“, изпълнявана от община Белица.

Общият бюджет на социалната услуга за 2023 г., е в размер на 227 345,00 лв.

Три от социалните услуги - делегирани от държавата дейности са възложени за управление на частни доставчици на социални услуги, както следва:

✓ Център за обществена подкрепа, гр. Белица, ул. „Георги Ангрейчин“№22 предоставен за управление на СНЦ „Емпатия”-гр. Гоце Делчев;

✓ Център за социална рехабилитация и интеграция, гр. Белица, ул. „Георги Ангрейчин“ № 22; предоставен за управление на СНЦ „Емпатия”-гр. Гоце Делчев;

✓ Дневен център за деца и младежи с увреждания, гр. Белица, ул. „Георги Ангрейчин “ № 22; предоставен за управление на СНЦ „Емпатия”-гр. Гоце Делчев.

Общият бюджет на социалните услуги за 2023 г., делегирани от държавата дейности, възложени за управление на външни доставчици е в размер на 619 179,00 лв.

1. Към 31.12.2023 г. на територията на Община Белица функционират общо две социални услуги, финансирани със средства от Общинския бюджет. От тях:

- ✓ Домашен социален патронаж, база гр. Белица, с общ капацитет 50 потребители. Осигуреното финансиране през 2023 г. е в размер на 210 012,00 лв.
- ✓ Клуба на пенсионера – в гр. Белица.
  Осигуреното финансиране през 2023 г. е в размер на 17 426,00 лв.

На територията на община Белица функционира механизма за лична помощ, финансиран от Агенцията за социално подпомагане, съгласно Закона за личната помощ. Осигуреното финансиране през 2023 г. е в размер на 997 183,00 лв.

Социални услуги, предоставяни в изпълнение на Проекти от Община Белица за 2023 г. са :

- ✓ **Проект „Грижа в дома в община Белица“** с източник на финансиране е Министерството на труда и социалната политика. Проекта предоставя подкрепа за лицата с увреждания и възрастните хора, които са в невъзможност да се самообслужват живеещи на територията на община Белица, чрез осигуряване на комплекс от социални услуги в домашна среда, включително в контекста на пандемични ситуации. Чрез проекта се осигурява достъп до почасови мобилни интегрирани здравно - социални услуги, психологическа подкрепа и консултация на нуждаещите се лица, което допринася за подобряване на качеството им на живот.

Дейностите, които се реализират са:

- Предоставяне на почасови мобилни интегрирани здравно-социални услуги по домовете и психологическа подкрепа.
- Доставка на храна, хранителни продукти и продукти от първа необходимост, както и осигуряване на транспорт на персонала, предоставящ услугите, от/до домовете на лицата.
- Предоставяне на лицата от целевата група на информация относно превенция и профилактика на здравето и социално значими заболявания, включително консултации с др. специалисти при необходимост.
- Осигуряване на супервизия и обучения на служителите, предоставящи почасови мобилни интегрирани здравно-социални услуги в домашна среда.

- ✓ **“Топъл обяд в община Белица”, Програма "Храни и основно материално подпомагане" 2021-2027.** Общата цел на проектното предложение е смекчаване и намаляване на бедността и преодоляване на социалното изключване в община Белица. Целта на проекта е доставяне на здравословна, разнообразна и питателна топла храна за обяд на хора, които не са в състояние сами или с помощта на свои близки да си осигуряват такава. Общата стойност на проекта е 2 053 600.00 лв. с ДДС.

- ✓ На 11.08.2023 г. община Белица финализира **проект:„Закупуване на лекотоварен автомобил за разнос на храна за нуждите на домашен социален патронаж в община Белица“**, финансиран от фонд “Социална

закрила“ на стойност 36 000,00 лв. с ДДС. Субсидията от фонд „Социална закрила“ е 32 400,00 лв.

6. Култура и културно-историческото наследство

Културният живот в община Белица е богат и разнообразен, развити са музейната и комплексната читалищна дейност.

Основният вид и най-масово срещан обект за развитие на културни дейности в община Белица е читалището. На територията на община Белица функционират 4 читалища – в град Белица (НЧ „Георги Тодоров“) и в населените места Бабяк (НЧ „Пробуда“), Краище (НЧ „Зора“) и Дагоново (НЧ „Възрожденец“).

Туристически информационен център в сградата на Музея с ограничени брой функции - резервационни при големи общински мероприятия и свързани с дейности на музея.

Читалище „Георги Тодоров 1885“, което води началото си от 1885 г. е естественият културен център. **Читалището** на гр. Белица “Георги Тодоров 1885”е с библиотечен фонд от 45,300 хил.тома. Програмата му е обвързана с културния календар на гр. Белица. Той включва различни фолклорни и културни събития, свързани с историята и традициите на гр. Белица и района, както и с различни утвърдили се в годините живи празници и честванията. Община Белица съвместно с частните хотели и с академичните почивни бази провежда ежегодно зимен празник “ Белица- Семково”, общински празник „С любов и вяра в общите ценности“, Национален „Мечи крос“ по планинско бягане, Великденски празник, Байрам и др.. Към читалището са организирани 5 самодейни състава за автентичен фолклор, получили през годините множество награди и отличия.

Историческият музей на гр. Белица към читалището е открит през 1995 г. Намира се в самостоятелна съвременна сграда в центъра на града. Той е единствената музейна институция по течението на Горна Места. Музейната експозиция е организирана в 7 раздела: археология, история, картинна галерия, етнография, нова Белица, изложба-базар на местните занаятчии. Археологическата и етнографска колекция притежава някои уникати с голяма експозиционна и научна стойност. В Музея функционира етногрофската изложба-базар, в която се предлагат произведения на местните занаятчии, изработени по традиционни технологии.

Археологическите обекти на територията на общината са неолитно селище – м. “Равен”; Тракийско светилище – с. Бабяк; Бабячка чука, най – значителния тракийски култов обект; Тракийско светилище в м. „Темницко” – северно от гр. Белица посока м. „Андриянов чарк” на 2 км. от „ Парка за реадаптация на танцуващите мечки”; м. “Беличка чука” – 3 км. от гр. Белица в близост до м. „ Св. Богородица”; м. “Кръстава могила”, обект притежаващ статут на археологически паметник на културата.

II. ПОСТИГНАТ НАПРЕДЪК ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЕЛИЦА ЗА ПЕРИОДА 2021-2027 Г.

Визията за развитието на общината до 2027 г. отразява представата на жителите на община Белица за желаното състояние на икономиката, физическата среда и обществените отношения.

Визията на общината до 2027 г. отразява перспективите за развитие на общината за постигане на висок жизнен стандарт чрез природния, културно-историческия и човешки ресурс и създаване на благоприятна бизнес среда и иновации. В резултат на широка обществена дискусия със заинтересованите страни, резултатите от допитването на населението и цялата местна общественост бе предоставена възможност за отразяване действителните потребности на хората за развитие на ключовите икономически и социални сектори, както и тяхното желание за пространствена и естетическа промяна в жизнената среда.

Целите и приоритетите за развитие на община Белица за периода 2021-2027 г. са определени на базата на конкретните специфични нужди на община Белица, в съответствие с целите и приоритетите на стратегическите документи за регионално и пространствено развитие на по-високите нива.

Приоритетите са свързани със съответна стратегическа цел и представляват по-краткосрочна и конкретна цел, която води до постигането на по-общата стратегическата цел.

Съгласно изискванията, стратегическата част на ПИРО е фокусирана, конкретна и ясно показва избраната посока на развитие на общината и съответната сфера, към които приоритетно ще бъдат насочени усилията и основната част от инвестициите. Именно поради тази причина са набелязани ограничен брой ключови приоритети - пет, които отразяват избрания фокус и специфика за развитие. Целта е да се постигне концентрация и осезаем ефект на база на конкретните потенциали и местни специфики.

Приоритетите съдържат конкретно дефинирани мерки, които следва да се реализират на територията на общината. Мерките са отворени, подлежат на допълнително обогатяване с конкретни проекти през целия програмен период (2021-2027). В този контекст, въздействието на мерките не се ограничава с дефинираните проекти и проектни идеи, включени първоначално в Програмата за реализация на ПИРО.

Фигура 1: Стратегическа рамка за развитие на община Белица за периода 2021-2027 г.

1.СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1: Модернизиране на местната икономика чрез ефективното оползотворяване на местния потенциал

Първата стратегическа цел поставя фокус върху необходимостта от модернизация на местната икономика посредством дигитализация, внедряване на съвременни производствени технологии и услуги, преминаване към кръгова, нисковъглеродна икономика. Община Белица разполага с традиции в областта на земеделието, богат горски фонд и културноисторическо наследство, което позволява възможности за развитие на туризма. Тези нейни страни следва да бъдат използвани с цел диверсифициране на местната икономика, която към момента на изготвянето на ПИРО, се задвижва основно на преработващата промишленост. Посредством развитието ще се подобри икономическата стабилност, ще се открият по-разнообразни възможности за работа, което пък ще допринесе и за задържането на местното население и най-вече младите в рамките на общината. Модернизирането на местната икономика ще спомогне и за повишаването на производителността на труда, което ще спомогне и за ръст по отношение на заплащането.

1.1.Приоритет 1: Модернизиране на местната икономика, привличане на инвестиции и насърчаване на предприемачеството

Основният фокус е насочен към развитие и повишаване на конкурентоспособността на местната икономика, чрез иновации, цифровизация, икономическа промяна и производства с висока добавена стойност.

Ще се предоставят възможности за развитие на „зелена“ икономика и достъп до финансиране за иновативните МСП, особено за тези, които развиват икономически дейности в областта на нисковъглеродната икономика.

ПЛАНИРАНИ МЕРКИ:

Мярка 1.1. Подобряване на условията за развитие на бизнес средата, стимулиране на предприемачеството и привличане на инвестиции.

ИЗПЪЛНЕНО:

През 2023 г. Община Белица беше партньор на „Беар Белица" ЕООД, **проект „Бъдеще в Белиц**а“, процедура BGLD-1.007 Малка грантова схема "Създаване на работни места", Договор № BGLD-1.007-0057-C01/28.02.2023 г. Общата цел на проекта „Бъдеще в Белица“ бе да насърчи заетостта в община Белица, посредством изпълнение на мерки предвидени в стратегията за местно развитие на общината, разработена в рамките на Проект „Растеж чрез активизиране на местния потенциал (GALOP)”.

Като целеви групи на проекта бяха:

- Безработни и неактивни лица от община Белица, които участваха във всички преки дейности по проекта – обучение, заетост и предоставяне на информация за свободни работни места. 12 души преминаха обучение по проекта, за 6 лица се осигури 12 месеца заетост при конкретен работодател (кандидата по проекта) и минимум 60 души участваха в събитията по проекта.
- Работодатели, осигуряващи работни места за безработни лица в община Белица – на първо място кандидата по проекта, който ще осигури работни места за представителите на първата целева група, както и ще повиши своят капацитет за работа с представители в неравностойно положение на пазара на труда. На второ място са другите местни фирми, които се предвижда да бъдат поканени за участие в събитията за сеща на търсещи и предлагащи работа на територията на община Белица.

Изборът на целевите групи бе направен въз основа на изискванията на насоките за кандидатстване, но и след преглед на социално-икономическия анализ изготвен в стратегията за местно развитие, където е отчетливо изведен проблема с високата безработица в община Белица и необходимостта от мерки за обхващане на лицата извън пазара на труда.

Община Белица беше партньор на НЧ " Георги Тодоров 1885 " по **проект “Работилница за традиционни занаяти „Планински знаци**”, процедура BGLD-1.007 Малка грантова схема "Създаване на работни места", Договор BGLD-1.007-0062-C01/28.02.2023 г.

Дейностите по проекта включват:

- Насърчаване на дългосрочно безработни и неактивни лица от община Белица за активно включване в местния пазар на труда посредством дейности за обучение и осигуряване на заетост ;

- Създаване на нови работни места в бизнес, подкрепящ услугите в туризма и неговата реклама;
– Изграждане на предприемачески умения.
– Намаляване на равнището на безработица в общината. Община Белица има едно от най-високите равнище на безработица в страната.
Дейностите предвидени по проекта се изпълниха на територията на община Белица от партньорство съставено от значими за общността местни организации – НЧ Г. Тодоров 1885, община Белица и Мебел Интекс ООД. Така предвидената организационна структура предложи оптимален баланс между местната власт, неправителствен и частен сектор. Привличането на различни заинтересовани страни за проектната реализация спомогна за постигане на качество на изпълнението и устойчивост на проектните резултати.

Планинският **курорт "Семково"**, който отстои на 15 километра от Белица, се превръща в център за дигиталните номади от целия свят. Предприемачът Матиас Цайтлер, създател на първите **ко уъркинг пространства** в България и на фестивала на дигиталните номади, който от няколко години се провежда в Банско, се оказа и първият голям инвеститор в курорта „Семково“, като върна към живот големия хотел от времето на соцализма и го превърна в „ Ко-ливинг център". Тази своя идея той сподели още преди няколко години, но търсеше най- подходящото място, където дигиталните номади могат да се установят за по-дълго време.

Мярка 1.2. Повишаване капацитета на местното население и бизнеса да се възползва от възможностите за безвъзмездно финансиране.

ИЗПЪЛНЕНО:

През 2023 г. Областният информационен център – Благоевград, със съдействието на Община Белица, организира периодични информационни срещи, на които присъстваха служители на общинска администрация, граждани и работодатели от малкия и средния бизнес.
По време на срещите бяха представени постигнати резултати в изпълнението на проекти, финансирани с европейски средства през програмен период 2014 – 2020 г. Експертите от Областен информационен център – Благоевград представяха пред присъстващите информация за постигнатото чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове на територията на Благоевградска област. В информационните срещи се включваха и експерти на общинска администрация Белица, които запознаваха присъстващите с европейските инвестиции в тяхното населено място и ползите от това.

Мярка 1.3. Модернизация на малките и средни предприятия.

ИЗПЪЛНЕНО:

През 2023 г. Община Белица беше партньор на „Беар Белица" ЕООД, **проект „Бъдеще в Белиц**а“, процедура BGLD-1.007 Малка грантова схема "Създаване на работни места", Договор № BGLD-1.007-0057-C01/28.02.2023 г. Общата цел на проекта „Бъдеще в Белица“ бе да насърчи заетостта в община

Белица, посредством изпълнение на мерки предвидени в стратегията за местно развитие на общината, разработена в рамките на Проект „Растеж чрез активизиране на местния потенциал (GALOP)".

Мярка 1.4. Създаване на условия за възстановяване и развитие на занаяти, характерни за населението в общината.

ИЗПЪЛНЕНО:

През 2023 г. Община Белица е партньова на НЧ "Георги Тодоров-1885" по проект Работилница за традиционни занаяти „Планински знаци". Общата цел на проект „Работилница за традиционни занаяти „Планински знаци" е насочена към мобилизиране на условия за оползотворяване на природния, културния и туристически потенциал на територията и наличния социален капитал за постигане на икономически растеж чрез създаване на нови работни места на територията на община Белица.

Специфичните цели на проекта включват:

- Насърчаване на дългосрочно безработни и неактивни лица от община Белица за активно включване в местния пазар на труда посредством дейности за обучение и осигуряване на заетост;
- Създаване на възможност за реализиране на конкретни мерки предвидени в в стратегията за местно развитие, разработена от община Белица в рамките на Проект „Растеж чрез активизиране на местния потенциал (GALOP)" – настоящият проект представлява предложение за 60% изпълнение на бизнес плана приложен към и неразделна част от стратегията;
- Създаване на нови работни места в бизнес, подкрепящ услугите в туризма и неговата реклама;

– Изграждане на предприемачески умения;

– Намаляване на равнището на безработица в общината. Община Белица има едно от най-високите равнище на безработица в страната и се нарежда на седмо място сред останалите общини в страната;

Дейностите предвидени по проекта, за постигане на така поставените цели, се изпълниха на територията на община Белица от партньорство съставено от значими за общността местни организации – НЧ „Г. Тодоров 1885", община Белица и Мебел Интекс ООД. Така предвидената организационна структура предложи оптимален баланс между местната власт, неправителствен и частен сектор. Привличането на различни заинтересовани страни за проектната реализация спомогна за постигане на качество на изпълнението и устойчивост на проектните резултати.

Мярка 1.5. Развитие на модерно селско и горско стопанство

ИЗПЪЛНЕНО:

Звено"Управление и контрол на горите" към община Белица внедри софтуерен продукт ГИС (ArcPAD,DigiTerra Explorer), които дава възможност за визуализиране, анализ, събиране и редактиране на геометрични и атрибутни данни, картиране, работа с бази данни в полски условия и много други.

Поддържат се разнообразни векторни, растерни, текстови и таблични формати за данни – SHP, DXF, MIF, JPEG, TIF, BMP, ECW, DBF, XLS, TXT и много други.

- ✓ ArcPAD подържа синхронизация с ГИС сървър;
- ✓ Поддръжка на WMS услуги;
- ✓ Графични и атрибутивни редакции;
- ✓ Възможност за интегриране на геометричните данни с фотоснимки (геотагове);
- ✓ Създаване на цифорв модел на терена;
- ✓ DigiTerra Explorer е преведен на български език.

Платформата за уеб (WEB) картографиране позволява на служителите на Звено“УКГ“-Белица да визуализират, споделят, редактират и анализират геопространствени данни.

През стопанската 2022/2023 година са отдадени под наем на **земеделски производители и фермери от общината** - 8487 дка земи общинска собственост, начин на трайно ползване- пасища, мери, ливади и ниви за осъществяване на проекти- отглеждане на лавандула, зеленчукови култури и др., разпределени по землища, както следва:

1. гр. Белица – 4156 дка;
2. село Краище – 325 дка;
3. село Горно Краище – 316 дка;
4. село Бабяк – 508 дка;
5. село Дагоново – 372 дка;
6. село Орцево – 856 дка;
7. село Лютово – 108 дка;
8. село Гълъбово – 352 дка;
9. село Палатик – 138 дка ;
10. село Кузьово – 486 дка;
11. село Златарица – 468 дка;
12. село Черешово – 420 дка

Издадени са положителни становища на млади фермери, подали проектни предложения по ПРСР. Според залегнали клаузи в договорите наемателите се задължават да поддържат предоставените им имоти в добро земеделско и екологично състояние.

1.2.Приоритет 2: Развитие на туризма и съхраняване на културно-историческото наследство

Белица е сред най-добрите туристически европейски EDEN дестинации, която привлича туристите с изключителните си природни дадености,с планинския курорт „Семково”, с единствения в източна Европа „Парк за ре-адаптация на танцуващите мечки в България”, с първия и единствен на Балканите високопланински увеселителен парк RILA Fun Park,с археологическите паметници, с тракийските светилища, с историческите паметници, с етнографското и с фолклорното богатство на района.

Община Белица осъзнава богатството на своето природно и културно-историческо богатство и в последните години насочва своите усилия в подкрепата за развитие на туристическия сектор като фактор за икономически

растеж и заетост в общината и повишаване на благосъстоянието на нейните жители.

Предвижда се подпомагане на местния икономически потенциал за развитие на различни видове туризъм (зимен, културен, религиозен, познавателен, приключенски, селски туризъм, **екотуризъм (хобитуризъм и пешеходен, велотуризъм**) чрез развитие на туристически атракции и специализирана инфраструктура за оползотворяване на туристическите ресурси (включително изграждане на съпътстваща инфраструктура). Насочен е към устойчиво развитие и промотиране на туристически услуги с висока добавена стойност, за които са налични подходящи условия и ресурси на територията на общината. Географското разположение на зоните с туристически потенциал, както и културно-историческите забележителности създават възможност за ползотворно влияние на развитието на туризма върху обезлюдяването на териториите.

ПЛАНИРАНИ МЕРКИ:

Мярка 2.1. Опазване и популяризиране на културното наследство и културните услуги. Развитие на туристическата инфраструктура.

ИЗПЪЛНЕНО:

През 2023 г. продължават дейностите по изпълнение на Споразумение №РД-02-30-36/25.10.2022 г. между община Белица и Минестерството на регионалното развитие и благоустройство за финансиране на обект „Реконструкция на път BLG 1021 Белица-Семково в участък от км 11 +360 до км 15 +400“. Стойността на проекта е 5 053 282 лева с ДДС.

През 2023 г. беше сключено Споразумение № РД-02-30-53/13.12.2023 г. между община Белица и Минестерството на регионалното развитие и благоустройство за финансиране на обект „Реконструкция на път BLG 1021 Белица-Семково в участък от км 6+300до км 11 +360“. Стойността на проекта е 5 443 590 лева с ДДС.

ПЛАНУВАНО:

В Приложение №3 към чл.107 от закона от Закона за държавния бюджет на Република България за 2024 г. **за община Белица са включени следните приоритетни обекти:**

- „Рекострукция на път BLG 1020/II-84, Якоруда-Разлог/жп гара Белица-Краище-Лютово-Бабяк-Орцев от км 14+800 до км 21+100“ с прогнозна стойност на проекта 6 300 000,00 лв. ;
- Изграждане на местен път до Парк за мечки с начало-черния път.“ с прогнозна стойност на проекта 3 213 600,00 лв. ;

Мярка 2.2. Промотиране на туристическите продукти.

ИЗПЪЛНЕНО:

По проект „Работилница за традиционни занаяти „Планински знаци”, където Водеща организация е НЧ "Георги Тодоров 1885", а партньори са Община Белица и МЕБЕЛ ИНТЕКС ООД - Белица, бяха открити 5 работни ателиета:

1 работно ателие за занаятчия в областта на дърводелството- Осигурява набор от оборудване и инструменти за изработка на сувенири от дърво и дърворезба /часовници, животински видове – мечета и др., точилки, саханчета, софри, поставки за икони, икони и др. видове, роданчета, солници за подправки, чаши, поставки за химикали, химикали, кукли от народния бит, мелница, геран, хурки и т.н.

1 работно ателие за занаятчия в областта на природата- Осигурява набор от оборудване и инструменти за изработване на сувенири от екопродукти от природата — кора от дървесен вид, шишарки, билки - горски чай, подправки - горски кимион, дива чубрица, гъби, сладка от горски плодове, пчелен и боров мед и др.

1 работно ателие за занаятчия в областта на ръкоделието- Осигурява набор от оборудване и инструменти за сувенири в областта на плетачеството и шиенето-бродирането: терлици, елеци, чанти, ръкохватки и сувенири от българско везмо /карета, покривки и тишлайфери, възглавници/ и др.

1 работно ателие за занаятчия в областта на тъкачеството- Осигурява набор от оборудване и инструменти за изработване на тъкани /черги, китеници, торби, възглавници, ковьори и др.

1 работно ателие за занаятчия в областта на разнообразни видове сувенири- Осигурява набор от оборудване и инструменти за изработване на картички, албуми, кутии, комплекти за кръщене и др.

2 работни места за продавач на сувенири и 1 работно място за шофьор.

Беше осигурен мобилен обект тип "микробус", брандиран „Произведено в Белица" за продажба на продукти на Работилница "Планински знаци“.

Бяха изградени и оборудвани два преместваеми обекти с площ 36 кв. м всеки, където ще бъдат предлагани ръкоделията от петте работни ателиета.

Дългогодишното партньорство между Община Белица, бизнеса и гражданското общество е ключово в процеса за реализиране на проект „Работилница за традиционни занаяти «Планински знаци“, както и за неговата устойчивост. Интегрирането на уязвими групи на пазара на труда чрез включване в заетост е основният мотив за обединение и работа в партньорство с бизнеса и НПО сектора. Дърводелският и дървообработващия бизнес на територията на общината представляват ядрото на реалния сектор на общинско равнище, като формират

близо 43% от съвкупните приходи от икономически дейности в общината. Това дава основание да се приеме, че секторът е ключов за икономиката. Работилницата ще разчита на захранване с необходими материали при изработване на сувенири от дърво и дървесина, плат и други материали и консумативи от местните фирми, каквато е фирма МЕБЕЛ ИНТЕКС ООД – партньор в настоящия проект.

Мярка 2.3. Насърчаване на културен обмен в рамките на сътрудничество със съседни общини в страната и чужбина.

ИЗПЪЛНЕНО:

През отчетната година, община Белица беше партньор по проектното предложение по програма CERV, схема: Побратимяване на градове. Партньори по проекта бяха: Община Биргу, Малта; Община Калник, Хърватия; EQUALINE - Бер, Гърция и DRPD - Ново Место, Словения.

Координаторът - EQUALINE - Бер, Гърция организира международна среща с делегации от всички партньорски институции, която се проведе на 15 - 16.10.2023г. в гр. Бер.

Община Белица изпрати делегация от 4 човека. В допълнение на предвидените кръгли маси и уъркшопове, участниците имаха възможност да се насладят на местния фестивал на гроздето, както и на честванията по случай освобождението на Гърция.

4. СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2: ЗАПАЗВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИЯ КАПИТАЛ

Запазването и развитието на човешкия капитал е ориентиран към създаването на подходящи условия за развитието и реализацията на човешките ресурси, с оглед намаляване на негативните демографски и миграционни процеси и подобряване на качеството на живот в населените места.

Стратегическата цел е насочена към подобряване качеството и достъпа на публичните услуги в общината – здравно обслужване, социално обслужване, осигуряване на възможности за реализация на пазара на труда. Развитието на посочените услуги следва да окаже пряко и благоприятно влияние по отношение съхраняването на демографския ресурс на общината чрез повишаване качеството на живот на местното население

2.1.Приоритет 3: Развитие на социалната среда. Осигуряване на заетост.

ПЛАНИРАНИ МЕРКИ:

Мярка 3.2. Развитие на здравна и социална инфраструктура.

За 2023 г. няма изпълнение по мярката.

Мярка 3.3. Изграждане и обновяване на спортната и културна инфраструктура

ИЗПЪЛЕНО:

През 2023 г. приключиха дейностите по проект „Изграждане на спортна инфраструктура в УПИ XX, кв.16 по плана на с. Краище, община Белица ”.
Проекта се реализира, съгласно сключен Административен Договор № BG06RDNP001-7.007-0083-C04 от 07.05.2019 г. за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по подмярка 7.2 „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от Програмата за развитие на селските райони 2014-2020г. /ПРСР/, подкрепена от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони/ЕЗФРСР на стойност 97 214,51 лв.

ПЛАНУВАНО:

На 30.11.2023 г. Община Белица кандидатста с проектно предложение „Изграждане на спортна площадка в ПИ с идентификатор № 39270.1.421 по КККР на село Краище, общ. Белица" пред Министерството на младежта и спорта. Общата стойност на проекта е 156 746,14 лв. с ДДС. Собствения ресурс на община Белица е в размер на 78 373,07 лв. с ДДС, което представлява 50 % от общата стойност по проекта.
Стойността на исканото финансово подпомагане от ММС е в размер на 78 373,07 лв. с ДДС, което представлява 50 % от общата стойност по проекта.
Очаквания ефект от финансовото подпомагане и изпълнението на проекта е насърчаване на социалното приобщаване, подобряване на качеството на живот в община Белица и в частност село Краище и постигане на социално-икономическо развитие, чрез осигуряване на условия за спорт на открито. Ще се подобри възпитателната функция на децата по отношение на спорта. Реализацията на проекта ще подобри качеството и средата на живот в община Белица и в частност село Краище, посредством изградена спортна площадка/футболно игрище/.

Мярка 3.4. Осигуряване на заетост чрез повишаване квалификацията на човешките ресурси и придобиване на умения в съответствие с пазара на труда

ИЗПЪЛНЕНО:

За 2023 г. в община Белица действат следните програми за заетост:

- Национална програма “Заетост и обучение на хора с трайни увреждания”-обхванала 2 бр. лица;
- Програмата за обучение и заетост на продължително безработни лица-обхванала 30 броя лица;
- НП“Старт на кариерата“ –обхванала 1 бр. лица;
- ОП“РЧР“-обхванала 12 броя лица;
- Програмата за обучение и заетост -обхванала 34 броя лица.

Мярка 3.5. Подобряване на административното обслужване, институционалната среда и електронното управление.

ИЗПЪЛЕНО:

В тази насока през 2023 г. община Белица изпълни **проект „Укрепване на общинския капацитет в община Белица“,** по процедура BG05SFPR002-2.002 Укрепване на общинския капацитет. Проекта е на стойност 11 800.60 BGN. Проекта има за задача да подпомогне прилагането на интегрирани мерки с оглед изпълнението на правомощията на Община Белица, свързани с осъществяването на отговорностите й по реда на ЗСУ,в частта, свързана с насочването от общините за ползване на социални услуги, ЗХУ и ЗЛП. В контекста на целта на процедурата, изпълнението на проекта подкрепи процесите по реформирането на системата на социалните услуги и улесни преходът към новите механизми на местно ниво.

Реализацията на проекта обхвана 6 лица от целевата група и допринесе за безпроблемното въвеждане на реформите в областта на социалните услуги и личната помощ и ускори предоставянето на по-ефективна, ефикасна и качествена грижа на лицата от най-уязвимите групи от населението ни. Поставените цели на проекта бяха постигнати, чрез изпълнението на дейности по наемане и обучение на персонала за прилагане на мерките по ЗЛП,ЗХУ и ЗСУ, в частта, свързана с насочването от общините за ползване на социални услуги на общинско ниво, както и анализ от потребностите от социални услуги на територията на община Белица.

Изпълнението на проекта осигури необходимата подкрепа и условия за повишаване на капацитета и експертизата на Община Белица за упражняване правомощията и задълженията на местната власт, свързани с прилагането на ЗЛП, ЗХУ и ЗСУ, в частта, свързана с насочването от общините за ползване на социални услуги и доведе до повишаване на ефективността и качеството на предоставяните услуги в общността за местните уязвими групи.

За отчетната година община Белица е партньор на ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ИНСТИТУТ НИОП по **проект „Прозрачно разходване на местните финанси в проекти с голям обществен интерес на територията на община Белица“**, процедура BG05SFOP001-2.025 „Повишаване на гражданското участие в процесите на изпълнение и мониторинг на политики и законодателство“, Договор BG05SFOP001-2.025-0120-C01. Стойността на проекта е 49 236.69 BGN. Настоящият проект бе насочен към изпълнението на мерки в партньорство за насърчаване на гражданското участие в изпълнение и мониторинг на политики и законодателство в България и в частност - постигането на открито и отговорно управление на процеса по усвояване на безвъзмездни средства в Община Белица, чрез разработването на механизъм за гражданския мониторинг. Проектът адресира два проблема на целевите групи. От една страна - налагането на финансови корекции на проекти от обществен интерес, чрез анализ на съдебна практика и дефиниране на препоръки от полза за администрацията, и от друга - липсата на нужната прозрачност в процеса по усвояване на безвъзмездни средства, по начин че обществото да е информирано за всички етапи от изпълнението на проектите от обществен интерес, в качеството си на основно средство за реализиране на местни политики.

Проектът бе насочен към насърчаване на гражданското участие в процесите на изпълнение и мониторинг на местни политики, реализирани чрез управление на безвъзмездно финансиране и стъпвайки на предходен опит - чрез насърчаване на прозрачност и граждански мониторинг, за да се оптимизира усвояването на средства през следващия програмен период.

Община Белица беше и партньор на Фондация "ИКОНОМИКА И ПРАВО" по **проект „Участие на гражданите в местните политики за честно и открито партньорство между бизнеса, гражданите и общината”**, ОП „Добро управление“, процедура BG05SFOP001-2.025 „Повишаване на гражданското участие в процесите на изпълнение и мониторинг на политики и законодателство“, Договор BG05SFOP001-2.025-0078-C02. Стойността на проекта е 42 950.77 BGN.
Настоящото проектно предложение беше разработено с основната идея да се постигне открито и отговорно управление посредством партньорско управление с гражданите и бизнеса. Целта бе чрез модела на публично-частното партньорство да се повиши общественото доверие в разходването на бюджетни средства, което да допринесе за подобряване на доверието на бизнеса и гражданите в държавните и общинските процедури и администрация. Потребността, която беше удовлетворена чрез изпълнението на настоящото проектно предложение, беше необходимостта от усъвършенстване на гражданския мониторинг и оценка на провежданите политики, насърчаване на партньорство между бизнеса, гражданите и общината за по-добра регулаторна среда, както и засилване на отговорността на ръководителите и служителите.
Основните дейности демонстрират проактивен и гъвкав подход за постигане на проектните цели:
1. Проучване на гражданските очаквания за прозрачно управление;
2. Популяризиране на резултатите от проучването по дейност 1;
3. Разработване на стратегически документи и провеждане на работни срещи с представители на община Белица;
4. Публично обсъждане на стратегическите документи;
5.Гражданско участие в управлението чрез използване на социалните мрежи.

5. СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3: Подобряване качеството на живот чрез модерна инфраструктура, свързаност и екологосъобразно развитие

Стратегическата цел е ориентирана към изграждане на адекватна модерна инфраструктура за осигуряване на по-качествена среда за населението на общината. Подобряването на свързаността между отделните населени места ще повлияе пряко по отношение на възможностите за икономическо развитие, развитието на туристическия потенциал, качеството на живот на местното население. Стратегическата цел е насочена също така и към екологичното развитие на общината – чистата селищна среда, доброто качество на реките и опазването на биоразнообразието са силно необходим фактор за пълноценното

развитие на общината, защото определят средата на живот на местното население и привлекателността на населените места.

Развитието е свързано с благоустрояването на жизнената среда, развитие на инфраструктурите за свързаност и достъпност на териториите, енергийната инфраструктура и възобновяемите източници на енергия; качеството на въздуха и други мерки, инициативи и конкретни проекти.

3.1.**Приоритет 4: Съхраняване на природата и опазване на околната среда**

ПЛАНИРАНИ МЕРКИ:

Мярка 4.1. Изграждане и модернизация на техническа инфраструктура.

ИЗПЪЛНЕНО:

През 2023 г. община Белица успешно приключи **проект „Реконструкция и рехабилитация на общински пътища: „BLG1020 / II - 84, Якоруда - Разлог / жп гара Белица - Краище - Лютово - Бабяк – Орцево”, „BLG1021 / III - 8406 / Белица - лет. Семково”, „BLG1024 / BLG1020, жп гара Белица - Лютово / Краище - Горно Краище”**, на територията на община Белица”.

Проекта се реализира, съгласно сключен Договор № 01/07/2/0/00422 от 19.09.2017г. за безвъзмездна финансова помощ по подмярка 7.2„Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от Програмата за развитие на селските райони 2014-2020г./ПРСР/, подкрепена от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони/ЕЗФРСР на стойност 5 849 078.59 лв.

Основна цел на настоящото проектно предложение беше подобряване на качеството на живот в община Белица и постигане на социално-икономическо развитие, чрез осигуряване на достъпа на населението до работни места и публични услуги, посредством подновена пътна инфраструктура. Реализацията на проекта допринесе за задържане на живущото там население, за привличане на повече туристи и постоянно пребиваващи; намалиха се емиграционните процеси и се създадоха условия, които биха могли да привлекат инвеститорите, което пък ще доведе до икономически растеж и повишаване на привлекателността за живеене в района.

Община Белица кандидатства и беше одобрена по **проект ”Реконструкция и рехабилитация на част от улична мрежа в община Белица”** по процедура BG06RDNP001-7.017 Улици „Строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи улици и тротоари и съоръженията и принадлежностите към тях“ по подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. Сключен бе договор BG06RDNP001-7.017-0099-C04/2.08.2023 г. Общата цел на проектното предложение е насочена към подобри жизнената средата и качеството на живот, което да допринесе за задържане на живущото там население и за привличане на

повече туристи и постоянно пребиваващи. С реализиране на проектното предложение ще се намалят емиграционните процеси и ще се създадат условия, които ще привлекат инвеститорите.Чрез този проект ще се изпълни един от основните приоритети на подмярка 7.2 „Подкрепа за инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура, включително инвестиции в енергия от възобновяеми източници и спестяване на енергия", а именно: изграждане и/или реконструкция на инфраструктура, която осигурява директна свързаност на населено място с втори и трети клас републикански пътища с оглед повишаване на техния икономически потенциал и постигане на ефективно градско-селско сътрудничество.

ПЛАНИРАНО:

В Приложение №3 към чл.107 от закона от Закона за държавния бюджет на Република България за 2024 г. **за община Белица са включени следните приоритетни обекти:**

- „Ремонт и реконструкция на улична мрежа в град Белица, включително подмяна на водопровод и канализация" с прогнозна стойност на проекта 4 500 000,00 лв.;
- „Реконструкция и модернизация на улично осветление в село Горно Краище, село Бабяк и село Дагоново, община Белица'' с прогнозна стойност на проекта 727 400.00 лв.

Мярка 4.2. Превенция и управление на рисковете.

ИЗПЪЛНЕНО:

РИОСВ-Благоевград прилага превантивен и последващ контрол при изпълнението на мерки заложени в решенията по ОВОС и Екологична оценка на инвестиционни предложения и планове.

Обшина Белица има изготвена **„Програма за управление на отпадъците 2021-2028"**. и **„Общинска програма за опазване на околната среда"**.

Общината се стреми към бъдеще, в което ресурсите на околната среда се използват по най-разумен и ефективен начин, за да бъде тя здравословно и приветливо място, както за нейните жители, така и за туристите и гостите.

Програмата за опазване на околната среда разглежда и анализира всички видове води на територията на общината - подземни, повърхностни, както и инфраструктурата за питейни, отпадъчни и поливни води и вредното въздействие на водите. Подобряване на водоснабдяването и качеството на питейната вода е приоритет на община Белица. За рационалното управление и опазване от изтощаване и **замърсяване на водите** и водните обекти в ПООС са заложени и следните цели:

- намаляване на загубите на питейна вода чрез реконструкция и модернизация на водопроводната мрежа;
- опазване на подземните води от замърсяване чрез изграждане на канализация и ПСОВ в по-големите населени места от общината;
- предотвратяване замърсяването на повърхностните и подземните води с опасни вещества и намаляване съдържанието на биогенни елементи (нитрити, фосфати и др.) в тях;

- възстановяване на поливното земеделие.

През 2023г. продължи работата на екипите на звеното за аварийно-спасителни дейности към община Белица, които следят денонощно нивата на реките и тяхната проводимост, както и почистването на речните корита от наносни, битови отпадъци, растителност и др.

Биологичното разнообразие е изправено пред множество антропогенни заплахи. Пряката загуба и деградацията на земни и водни местообитания съставлява най-голямата заплаха за биологичното разнообразие на територията на общината, засягаща всички екосистеми – от високопланинските гори и езера до откритите водни площи.

Горският фонд на територията на община Белица е 231 046 дка, или 71,8% от територията на общината, като в по-голямата си част са държавна собственост. Съществува добра съвместна дейност между Общинското ръководство и Държавното горско стопанство, като община Белица ползва и горите общинска собственост. Формирани са охранителни участъци, които осъществяват мероприятия за защита на горите. Ежегодно се определят границите на районите, които ползва местното население за дърва за огрев, строителна дървесина и др.; определят се районите за паша на селскостопанските животни, както и границите за ловуване. Като цяло здравословното състояние на горските територии на Община Белица през 2023 г. е сравнително добро.

Относно опазване **чистотата на въздуха**, на територията на община Белица няма големи промишлени замърсители. Съществуващите предприятия, като цяло не отделят вредни вещества в атмосферата.

От годишните доклади за състоянието на околната среда на РИОСВ - Благоевград за последните години е констатирано, че в Община Белица - замърсяването на въздуха е основно от бита.

ПЛАНУВАНО:

В Приложение №3 към чл.107 от закона от Закона за държавния бюджет на Република България за 2024 г. **за община Белица са включени следните приоритетни обекти:**

- „Укрепителни мероприятия по шест броя дерета, преминаващи през с. Краище и с. Горно Краище“ с прогнозна стойност на проекта 3 000 000,00 лв. ;
- „Корекция на река Белишка“ с прогнозна стойност на проекта 3 120 000,00 лв.

Мярка 4.3. Подобряване на енергийната ефективност и внедряване на ВЕИ.

ИЗПЪЛНЕНО:

Община Белица е подала следните проектни предложения:

- Вх. рег. №: BG-RRP-4.020-0251 **„Енергийно обновяване на административна делова сграда в гр. Белица с идентификатор 03504.403.365.1 и 03504.403.365.2“** към Национален план за възстановяване и устойчивост, BG-RRP-4.020 - ПОДКРЕПА ЗА УСТОЙЧИВО ЕНЕРГИЙНО ОБНОВЯВАНЕ НА ПУБЛИЧЕН СГРАДЕН ФОНД ЗА АДМИНИСТРАТИВНО ОБСЛУЖВАНЕ, КУЛТУРА И СПОРТ. Обща стойност на проекта е 1 650 678,17 лева с ДДС, от които:

- сума в размер на 1 144 321,44, представляваща безвъзмездна финансова подкрепа по МВУ;
- сума в размер на 228 864,31 лева, представляваща невъзстановим данък добавена стойност (ДДС) допълващо национално финансиране от бюджета на Република България;
- сума в размер на 277 492,42 лева с ДДС, представляващи собствен принос на КРАЙНИЯ ПОЛУЧАТЕЛ.

Общата цел на настоящото проектно предложение е подобряване на качеството на живот в община Белица и постигане на социално-икономическо развитие.

Специфични цели на настоящото проектно предложение са:

- Подобряване енергийните характеристики на общинска сграда за административно обслужване в град Белица, чрез прилагане на високоефективни енергийни мерки;
- Достигане на клас на енергопотребление минимум „В“, след прилагане на енергоспестяващи мерки;
- Постигане на минимум 30% спестяване на първична енергия;
- Намаляване на разходите за енергопотребление, което ще доведе и до спестяване на публичен ресурс;
- Подобряване на условията в помещенията за предоставяне на услуги и за работа;
- Спазване на „принципът за ненанасяне на значителни вреди“ (2021/C58/01 по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852).

- Вх. рег. №: BG-RRP-4.020-0239 **„Енергийно обновяване на административна сграда на кметство Бабяк“**, Национален план за възстановяване и устойчивост, BG-RRP-4.020 - ПОДКРЕПА ЗА УСТОЙЧИВО ЕНЕРГИЙНО ОБНОВЯВАНЕ НА ПУБЛИЧЕН СГРАДЕН ФОНД ЗА АДМИНИСТРАТИВНО ОБСЛУЖВАНЕ, КУЛТУРА И СПОРТ.

Общата стойност на разходите е в размер на 326 183,35 лева с ДДС, от които:

• сума в размер на 228 374,10 лева, представляваща безвъзмездна финансова подкрепа по МВУ;

• сума в размер на 45 674,81 лева, представляваща невъзстановим данък добавена стойност (ДДС) допълващо национално финансиране от бюджета на Република България; 3

• сума в размер на 52 134,44 лева с ДДС, представляващи собствен принос на КРАЙНИЯ ПОЛУЧАТЕЛ.

Общата цел на настоящото проектно предложение е подобряване на качеството на живот в община Белица и постигане на социално-икономическо развитие.

Специфични цели на настоящото проектно предложение са:

- Подобряване енергийните характеристики на общинска сграда за административно обслужване в с. Бабяк, общ. Белица, чрез прилагане на високоефективни енергийни мерки;

- Достигане на клас на енергопотребление минимум „В“, след прилагане на енергоспестяващи мерки;
- Постигане на минимум 30% спестяване на първична енергия;
- Намаляване на разходите за енергопотребление, което ще доведе и до спестяване на публичен ресурс;
- Подобряване на условията в помещенията за предоставяне на услуги и за работа;
- Спазване на „принципът за ненанасяне на значителни вреди“ (2021/C58/01 по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852).

Вх. рег. №: BG-RRP-4.023-2838 **„Енергийно обновяване на многофамилна жилищна сграда на три етажа със сутерен, тавански помещения и две пристройки на един надземен и един подземен етаж, идентификационен № 03504.401.1419.1, 03504.401.1418.1, 03504.401.1418.2, 03504.401.578.1, ул. Владимир Поптомов № 95, гр.Белица, общ. Белица, обл. Благоевград**“, Национален план за възстановяване и устойчивост, BG-RRP-4.023 - ПОДКРЕПА ЗА УСТОЙЧИВО ЕНЕРГИЙНО ОБНОВЯВАНЕ НА ЖИЛИЩНИЯ СГРАДЕН ФОНД -ЕТАП I.

Общата стойност на разходите е в размер на 1 068 941.17 лева с ДДС, от които:

• сума в размер на 1 058 747.76 лева с ДДС, представляваща безвъзмездна финансова подкрепа по МВУ;

• сума в размер на 10 193,41 лева с ДДС, представляващи собствен принос на община Белица.

Общата цел на настоящото проектно предложение е подобряване на качеството на живот в община Белица и постигане на социално-икономическо развитие.

Специфични цели на настоящото проектно предложение са:

- Подобряване енергийните характеристики на многофамилна жилищна сграда на три етажа със сутерен, тавански помещения и две пристройки на един надземен и един подземен етаж, идентификационен № 03504.401.1419.1, 03504.401.1418.1, 03504.401.1418.2, 03504.401.578.1, ул. Владимир Поптомов № 95, гр.Белица, общ. Белица, обл. Благоевград, чрез прилагане на интегрирани енергоефективни мерки;
- Достигане на клас на енергопотребление минимум „В“ след прилагане на енергоспестяващи мерки при жилищни сгради;
- Стимулиране на минимум 30% спестяване на първична енергия за обновените жилищни сгради;
- Ресурсна ефективност, икономическа целесъобразност, декарбонизация чрез ВЕИ, устойчив строителен процес;
- Намаляване на енергийната бедност, чрез намаляване на разходите за енергия;
- Подобряване на условията и качеството за живот на населението в община Белица чрез обновяване и модернизиране на жилищния сграден фонд.

Вх. рег. №: BG-RRP-1.011-0032 „**Основен ремонт, реконструкция и основно обновяване на общежитието с идентификатор 03504.403.942.2 към Професионална гимназия "Никола Йонков Вапцаров"- град Белица**“, Национален план за възстановяване и устойчивост, BG-RRP-1.011 - „Ремонт и рехабилитация на общежития в системата на училищното образование“.
Общата стойност на разходите е в размер на 1 076 862,38 лева с ДДС, от които:
• сума в размер на 1 075 354,99 лева с ДДС, представляваща безвъзмездна финансова подкрепа по МВУ;
• сума в размер на 1 507,39 лева с ДДС, представляващи собствен принос на община Белица.

Общата цел на настоящото проектно предложение е подобряване на качеството на живот в община Белица и постигане на социално-икономическо развитие.

Специфични цели на настоящото проектно предложение са:

- Подобряване енергийните характеристики на многофамилна жилищна сграда на четири етажа с частичен сутерен и тавански помещения, идентификационен № 03504.402.464.1, 03504.402.464.2, 03504.402.465.1, 03504.402.465.2, ул. Никола Вапцаров № 26, гр.Белица, общ. Белица, обл. Благоевград, чрез прилагане на интегрирани енергоефективни мерки;
- Достигане на клас на енергопотребление минимум „В“ след прилагане на енергоспестяващи мерки при жилищни сгради;
- Стимулиране на минимум 30% спестяване на първична енергия за обновените жилищни сгради;
- Ресурсна ефективност, икономическа целесъобразност, декарбонизация чрез ВЕИ, устойчив строителен процес;
- Намаляване на енергийната бедност, чрез намаляване на разходите за енергия;
- Подобряване на условията и качеството за живот на населението в община Белица чрез обновяване и модернизиране на жилищния сграден фонд.

Мярка 4.4. Опазване и възстановяване на природното наследство, биологичното разнообразие, насърчаване на екосистемните услуги и „зелената“ инфраструктура.

ИЗПЪЛНЕНО:

През 2023 г. община Белица прие „Регионална програма за управление на отпадъците на територията на общини Разлог, Банско, Белица и Якоруда 2021-2028 г.“. Дейностите по прилагане изпълнението на общински планове и стратегии в областта на околната среда и управлението на отпадъците се извършват от съответветите административни звена към общинските администрации на шестте общини включени в региона.
Община Белица има одобрена „Програма за развитие на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки ицветни контейнери на територията община Белица за 2023-2025 г.“.В изпълнение на своята мисия от своето създаване „Екопак България“ АД всяка година осигурява изпълнение на целите за

осигуряване. В общината има изградени системи за разделно събиране на отпадъци от опаковки, обхващащи дейностите събиране, сортиране, рециклиране и оползотворяване.

През 2023 г. продължава изпълнението на дейностите по проект „ **I етап на разширение на съществуваща пречиствателна станция за отпадъчни води /ПСОВ/ в землището на с.Краище- включване на отпадъчни води от с Краище, община Белица“**, Договор №15232/14.07.2022 г. между община Белица и Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда.

ПЛАНУВАНО:

През 2023 г. Община Белица участва в подготовкат и кандидатстването на **проект “Зелени градове-Здравословна градска среда“** по програма за ТГС Интеррег-ИПП България-Северна Македония 2021-2027 по приоритет 1 в поземлен имот с идентификатор 03504.403.1479 по одобрените кадастрална карта и кадастрални регистри на град Белица , община Белица, област Благоевград.По време на реализирането на проекта ще се изпълнят следните дейности:

- Покривно и фасадно озеленяване;
- Развитие на градски и крайградски зелени площи.

При реализиране на следните проектните предложение по Плана за възстановяване и устойчивост:

- Вх. рег. №: BG-RRP-1.011-0032 „Основен ремонт, реконструкция и основно обновяване на общежитието с идентификатор 03504.403.942.2 към Професионална гимназия "Никола Йонков Вапцаров"- град Белица;
- Вх. рег. №: BG-RRP-4.023-2838 „Енергийно обновяване на многофамилна жилищна сграда на три етажа със сутерен, тавански помещения и две пристройки на един надземен и един подземен етаж, идентификационен № 03504.401.1419.1, 03504.401.1418.1, 03504.401.1418.2, 03504.401.578.1, ул. Владимир Поптомов № 95, гр.Белица, общ. Белица, обл. Благоевград“
- Вх. рег. №: BG-RRP-4.023-2804 „Енергийно обновяване на многофамилна жилищна сграда на четири етажа с частичен сутерен и тавански помещения, идентификационен № 03504.402.464.1, 03504.402.464.2, 03504.402.465.1, 03504.402.465.2, ул. Никола Вапцаров № 26, гр. Белица, общ. Белица, обл. Благоевград“
- Вх. рег. №: BG-RRP-4.020-0251 „Енергийно обновяване на административна делова сграда в гр. Белица с идентификатор 03504.403.365.1 и 03504.403.365.2“
- Вх. рег. №: BG-RRP-4.020-0239 „Енергийно обновяване на административна сграда на кметство Бабяк“,

  Община Белица гарантира спазване принципа за „Ненанасяне на значителни вреди“ за екологичните цели по смисъла на Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 година за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088 (Регламента за таксономията). Изпълнението на проектите, ще

допринесат за екологичния преход, като отчитат шестте екологични цели, заложени в чл. 9 от Регламента за таксономията и ще допринесат за една или повече от следните **екологични цели:**

1) смекчаване на изменението на климата;
2) адаптиране към изменението на климата;
3) устойчиво използване и опазване на водните и морските ресурси;
4) преход към кръгова икономика;
5) предотвратяване и контрол на замърсяването;
6) защита и възстановяване на биологичното разнообразие и екосистемите.

3.2.Приоритет 5. Подобряване на транспортната свързаност и благоустрояване на населените места

Подобряването на транспортната свързаност и благоустрояване на населените места предвижда мерки свързани с реконструкцията и модернизацията на транспортната инфраструктура - основно подобряване състоянието на общинските пътища, инвестиране в трайно подобряване на експлоатационното състояние на общинските пътища, мерки за осигуряване на пътна безопасност, създаване на ефективна организация на пътното движение. Транспортната инфраструктура е ключов стимулиращ фактор за инвестиционна атрактивност, за развитието на бизнеса и социално-икономическото приобщаване, свързаност и достъпност на територията. Предвиждат се инвестиции за устойчива мобилност и функционални зони и всички видове мерки за пътна безопасност, включително превенция и повишаване на осведомеността.

Допълнителни мерки за повишаване на сигурността в градските обществени пространства, обновяване на квартали/специфични територии от населените места и създаване на достъпна архитектурна среда. Предстои да се реализират проекти на територията на населените места, които ще допринесат за постепенно преодоляване на неудовлетворителното състояние на урбанизираните територии и ще използват потенциала им за развитие.

ПЛАНИРАНИ МЕРКИ:

Мярка 5.1. Рехабилитация и реконструкция на общинската пътна мрежа.

ИЗПЪЛНЕНО:

През 2023 г. община Белица успешно приключи проект „Реконструкция и рехабилитация на общински пътища: „BLG1020 / II - 84, Якоруда - Разлог / жп гара Белица - Краище - Лютово - Бабяк – Орцево”, „BLG1021 / III - 8406 / Белица - лет. Семково”, „BLG1024 / BLG1020, жп гара Белица - Лютово / Краище - Горно Краище”, на територията на община Белица”.

Проекта се реализира, съгласно сключен Договор № 01/07/2/0/00422 от 19.09.2017г. за безвъзмездна финансова помощ по подмярка 7.2„Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по

мащаби инфраструктура“ от Програмата за развитие на селските райони 2014-2020г./ПРСР/, подкрепена от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони/ЕЗФРСР на стойност 5 849 078.59 лв.
Основна цел на настоящото проектно предложение беше подобряване на качеството на живот в община Белица и постигане на социално-икономическо развитие, чрез осигуряване на достъпа на населението до работни места и публични услуги, посредством подновена пътна инфраструктура. Реализацията на проекта допринесе за задържане на живущото там население, за привличане на повече туристи и постоянно пребиваващи; намалиха се емиграционните процеси и се създадоха условия, които биха могли да привлекат инвеститорите, което пък ще доведе до икономически растеж и повишаване на привлекателността за живеене в района.

Община Белица кандидатства и беше одобрена по **проект ”Реконструкция и рехабилитация на част от улична мрежа в община Белица”** по процедура BG06RDNP001-7.017 Улици „Строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи улици и тротоари и съоръженията и принадлежностите към тях“ по подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. Сключен бе договор BG06RDNP001-7.017-0099-C04/2.08.2023 г. Общата цел на проектното предложение е насочена към подобри жизнената средата и качеството на живот, което да допринесе за задържане на живущото там население и за привличане на повече туристи и постоянно пребиваващи. С реализиране на проектното предложение ще се намалят емиграционните процеси и ще се създадат условия, които ще привлекат инвеститорите.Чрез този проект ще се изпълни един от основните приоритети на подмярка 7.2 „Подкрепа за инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура, включително инвестиции в енергия от възобновяеми източници и спестяване на енергия”, а именно: изграждане и/или реконструкция на инфраструктура, която осигурява директна свързаност на населено място с втори и трети клас републикански пътища с оглед повишаване на техния икономически потенциал и постигане на ефективно градско-селско сътрудничество.
През 2023 г. продължават дейностите по изпълнение на Споразумение №РД-02-30-36/25.10.2022 г. между община Белица и Минестерството на регионалното развитие и благоустройство за финансиране на **обект „Реконструкция на път BLG 1021 Белица-Семково в участък от км 11 +360 до км 15 +400“. Стойността на проекта е 5 053 282 лева с ДДС.**
През 2023 г. беше сключено Споразумение № РД-02-30-53/13.12.2023 г. между община Белица и Минестерството на регионалното развитие и благоустройство за финансиране на **обект „Реконструкция на път BLG 1021 Белица-Семково в участък от км 6+300до км 11 +360“. Стойността на проекта е 5 443 590 лева с ДДС.**

ПЛАНИРАНО:

В Приложение №3 към чл.107 от закона от Закона за държавния бюджет на Република България за 2024 г. **за община Белица са включени следните приоритетни обекти:**

- „Ремонт и реконструкция на улична мрежа в град Белица, включително подмяна на водопровод и канализация“ с прогнозна стойност на проекта 4 500 000,00 лв.;
- „Рекострукция на път BLG 1020/II-84, Якоруда-Разлог/жп гара Белица-Краище-Лютово-Бабяк-Орцев от км 14+800 до км 21+100“ с прогнозна стойност на проекта 6 300 000,00 лв. ;
- Изграждане на местен път до Парк за мечки с начало-черния път.“ с прогнозна стойност на проекта 3 213 600,00 лв. ;

Целите на по-горе посочените проекти са:

- подобряване на качеството на живот в община Белица и постигане на социално-икономическо развитие, което да допринесе за задържане на живущото там население и за привличане на повече туристи и постоянно пребиваващи;
- намаляване на енергийната бедност, чрез намаляване на разходите за енергия;
- с реализиране на проектните предложение ще се намалят емиграционните процеси и ще се създадат условия, които ще привлекат инвеститорите;
- осигурява директна свързаност на населените места с втори и трети клас републикански пътища с оглед повишаване на техния икономически потенциал и постигане на ефективно градско-селско сътрудничество;
- защита на околната среда и адаптиране към промените в климата и др.

Мярка 5.2. Осигуряване на пътна безопасност.

ИЗПЪЛНЕНО:

През 2023 г. община Белица осъществява дейности по създаването на пътна маркировка, изграждане на тротоари, бордюри и пътни ивици. Пътната маркировка е един от най-важните инструменти за осигуряване на безопасността на пътното движение. Община Белица създава **хоризонтална маркировка и вертикална маркировка .**

Хоризонталната маркировка включва линии, стрелки и други символи, които са нанесени директно върху повърхността на пътя. Те могат да бъдат с различни цветове, като най-често използваните са бели и жълти линии.

Вертикалната маркировка представлява пътни знаци, поставени на стълбове или над пътното платно, които предоставят информация и инструкции на водачите. Тези знаци могат да показват ограничения на скоростта, забрани за влизане, задължителни направления и други важни указания.

Пътната маркировка е ключова за осигуряването на правилно и безопасно движение по пътищата.

Пътната маркировка е не само задължителна част от инфраструктурата, но и важен инструмент за пътната безопасност. Без нея, движението по пътищата би било хаотично и значително по-опасно. Разбирането на различните видове

маркировки и тяхното значение може да помогне на водачите да се движат по-сигурно и с увереност.

Мярка 5.3. Благоустрояване на жизнената среда в населените места.

ИЗПЪЛНЕНО:

За 2023 г. община Белица има одобрени и изпълнени следните проекти:

Проект „Детска площадка за много игри на открито в град Белица“ по Национална кампания „Чиста околна среда-2023 г.” на тема : „Обичам природата – и аз участвам”, Договор №15490/05.06.2023 г.

По Проект се предвижда:

- Доставка и монтиране на детски съоръжения за игра на открито ;
- Доставка и монтиране на пейки за отдих и паркови кошчета за отпадъци.

За 2023 г. Кметство Краище има одобрени и изпълнени следните проекти:

Проект „Кът за игри за повече детски усмивки в с. Краище“ по Национална кампания „Чиста околна среда-2023 г.” на тема : „Обичам природата – и аз участвам”, Договор №15342/19.05.2023 г.

По Проект се предвижда:

- Доставка и монтиране на детски съоръжения за игра на открито ;
- Доставка и монтиране на пейки за отдих и паркови кошчета за отпадъци.

Основната цел на двете проектни предложения е повишаване екологичната култура на населението на гр. Белица и с. Краише и формиране на положително отношение на децата към природата, насърчаване на активния начин на живот и здравословната хидратация сред децата и подрастващите.

III. ДЕЙСТВИЯ, ПРЕДПРИЕТИ С ЦЕЛ ОСИГУРЯВАНЕ НА ЕФЕКТИВНОСТ И ЕФИКАСНОСТ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПЛАНЪТ ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ.

1. Мерки за наблюдение и създадени механизми за събиране, обработване и анализ на данните. Наблюдението върху резултатите от реализиране на плана за развитие се осъществява посредством:

• анализиране на данни от общински регистри за различните публични дейности и услуги, предлагани от Общината;

• набиране на информация от различни институции и анализ на данните;

• анализ на индикаторите за резултат и количество;

2. Преглед на проблемите, възникнали в процеса на прилагане на общинския план през съответната година, както и мерките за преодоляване на тези проблеми.

От направения преглед на постигнатия напредък по изпълнението на целите, приоритети и мерките на План за интегрирано развитие на Община Белица за периода 2021- 2027 г. за 2023 г. е, се установява, че се работи по голяма част от мерките и има постигнати резултати. Най-големият проблем остава липсата на

инвестиции и производства, създаващи работни места и влошаващите се демографски характеристики. Това са основните фактори, които очертават насоките, по които ще се работи и през 2024 г.

3. Мерки за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на ПИРО.

Планът за интегрирано развитие на Община Белица за периода 2021-2027 г., както и всички документи свързани с него, са публикувани на интернет страницата на Община Белица. Гражданите и заинтересованите страни могат да получат достъп до обществена информация, свързана с реализацията на конкретни дейности и мерки от плана по съответния ред.

4. Мерки за постигане на необходимото съответствие на ПИРО със секторните политики, планове и програми на територията на общината. Всички планове и програми по различни сектори и направления, които се разработват в община Белица, са в съответствие с приетия План за интегрирано развитие на Община Белица за периода 2021-2027 г., като само допълват и /или конкретизират и прецизират съответните дейности и мерки в своята област на действие. При подготовка на проектни предложения заложените дейности кореспондират на приоритетите и мерките от стратегическия документ.

IV.ЗАКЛЮЧЕНИЯ И ПРЕПОРЪКИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПИРО

Общите заключения за изпълнение на ПИРО за отчетният период са: реализирани значителен брой дейности за подобряване условията, качеството на живот на населението на община Белица; изпълнение на проекти и други инфраструктурни дейности за подобряване средата за живот и работа в община Белица. Ангажиментите на Общината са свързани с поддържането и обновяването на общинската транспортна инфраструктура, уличната мрежа, водоснабдителна и канализационна инфраструктура, подобряване управлението на отпадъците, повишаване на енергийната ефективност и намаляване на публичните разходи за енергия.

За подобряване на резултатите за изпълнението на ПИРО на Община Белица за периода 2021 – 2027 година, основно следва да се работи за:

- ✓ постигане на устойчив икономически растеж;
- ✓ осигуряване на финансови ресурси чрез различни източници на финансиране; - привличане на външни инвестиции;
- ✓ повишаване на заетостта на населението, не само чрез мерки и програми за заетост, но и създаване на трайни работни места;
- ✓ целесъобразно използване на културно-историческото наследство;
- ✓ внедряване на иновативни подходи;
- ✓ разширяване използването на съвременни информационни системи и електронни услуги в различни сфери на обществения живот.